KUTSESTANDARD

Veevärgilukksepp, tase 4

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalikke kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse koolituskavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsestandard Veevärgilukksepp, tase 4 on täienduskoolituse õppekava ja töömaailma kutse andmise aluseks. See kutsestandard ei ole tasemeõppe õppekava ning koolilõpu kutse andmise aluseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Veevärgilukksepp, tase 4	4

A-osa
KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
Veevärgilukksepad töötavad peamiselt ehituse või kinnisvara korrashoiuga tegelevates ettevõtetes. Nende peamiseks tööülesandeks on vee- ja kanalisatsioonisüsteemide ning -seadmete paigaldamine. Põhilised tegevused on torude lõikamine, ühendamine ja painutamine, monteerimine, isoleerimine, torude läbipesu, mõõtmine ja katsetamine. Kinnistusiseste välistrasside ja rajatiste ehitamisel lisandub torustike aluste rajamine. Veevärgilukksepad tegelevad ka vee- ja kanalisatsioonisüsteemide hooldamise ja remondiga. Nad lokaliseerivad ja likvideerivad avariisid ning teevad torude ja süsteemide hooldustöid. Veevärgilukksepp, tase 4 korraldab iseseisvalt oma töökoha ja vastutab oma tööülesannete kvaliteetse täitmise eest. Töökorraldusest lähtuvalt võib oma kutsealal juhendada ja nõustada vähem kogenud kolleege nende tavatöös. Veevärgilukksepa tööaeg on üldjoontes fikseeritud, kuid hooajati võib töö tempo olla pingelisem ja töömahud suuremad. Veevärgilukksepa töö on raske ja nõuab füüsilist pingutust. Sageli tuleb tõsta raskeid materjale ja detaile, töötada sundasendis ja tõstukitel, ronida ajutistel tellingutel ja konstruktsioonidel. Töö võib toimuda erinevatel kõrgustel ja muutuvates keskkonnatingimustes, nii sees kui väljas. Üldehitusobjektidel töötavate veevärgilukkseppade töökeskkonnas on kõrgendatud vigastuste tekkimise risk. Tervisekahjustusi võivad põhjustada ka ehitustolm, õhus lenduvad keemilised ühendid, müra, temperatuurikõikumised ja tuuletõmbus, mistõttu on kohustuslik kasutada kaitseriietust ja -vahendeid. Veevärgilukksepp peab oma tööd tehes järgima tööeeskirju ning tervisekaitse- ja ohutusnõudeid. Veevärgilukksepp kasutab töö tegemisel tõstukit, pinnasevibraatorit, ketaslõikurit, akutrelll, vibrotrelli, torukeermestusseadmeid, presse toruliitmike tegemiseks, keevitusagregaate, plekikääre, ehitusnuga, mõõtmisvahendeid, tange ja rakiseid jne.
A.2 Tööosad
A.2.1 Hoonesiseste vee- ja kanalisatsioonisüsteemide paigaldamine A.2.2 Kinnistussiseste välistrasside ja rajatiste ehitamine A.2.3 Vee- ja kanalisatsioonisüsteemide ja -seadmete hooldamine ja remontimine A.2.4 Madalama tasemega veevärgilukkseppade nõustamine ja juhendamine
A.3 Kutsealane ettevalmistus
Üldjuhul on 4. taseme veevärgilukksepana töötavatel inimestel kas erialane kutseharidus ja kutsealane töökogemus ehitusettevõttes või keskharidus ning kutsealane töökogemus ehitusettevõttes.
A.4 Enamlevinud ametinimetused
Santehnik, torulukksepp.

A.6 Tulevikuoskused
Ehitusvaldkonna spetsialistide töös muutub järjest olulisemaks ehitusprotsessi kui terviku mõistmine, teadlikkus rohemajanduse põhimõtetest ehituses, energiatõhususe nõuetega arvestamise, lammutus- ja ehitustööde käigus tekkivate jäätmete korrektse sorteerimise ning saastatuse ärahoidmise oskus (tagamaks ressursside maksimaalset ringlussevõttu). Samuti jooniste lugemise, sh 3D-jooniste, ning erialaste veebi- ja nutiseadmete rakenduste kasutamise oskus.

B-osa
KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Veevärgilukksepp, tase 4 kutse moodustub üldoskustest ja kohustuslikest kompetentsidest. Kutse taotlemisel on nõutav üldoskuste ja kõikide kohustuslike kompetentside tõendamine.

B.2 Veevärgilukksepp, tase 4 üldoskused
Tegevusnäitajad 1. Väljendab oma seisukohti selgelt ja hinnanguvabalt; suhtleb viisakalt, kasutab sobivaid suhtlemisvorme ja -viise; suhtleb konstruktiivselt hoiab häid suhted kolleegidega; tuleb toime keerukates suhtlusolukordades. 2. Kohandub meeskonnaga; teab ja arvestab enda ja teiste rolli meeskonnas; peab kinni meeskonna liikmete vahelistest kokkulepetest; on avatud koostööle ja toetab meeskonna tulemuslikku tegutsemist; jagab meeskonnaliikmetega vajalikku informatsiooni; korraldab enda töölõigu sujuva toimimise, lähtudes juhistest. 3. Mõistab pideva õppimise ja enesearendamise vajadust; seab eesmärgid professionaalseks arenguks; omandab uusi teadmisi ja oskusi ning rakendab neid oma töös. 4. Mõistab ehitusprotsesse ja nende järjestatust (üldine arusaam ehitustegevusest ja energiatõhususest ehitiste ehitamisel ehitustööde ettevalmistamisest kuni ehitise valmimiseni) ja arvestab seda oma töös. 5. Järgib asjakohaseid tööjuhiseid, materjalide tootjate poolt ettenähtud tehnoloogiaid ja etteantud kvaliteedinõudeid. 6. Tunneb tööks vajalikke mõõte vahendeid ja mehhanisme ja nende tööspetsiifikat ja kasutab neid töö tegemisel hoiab neid korras järgides kasutus- ning hooldusjuhiseid. 7. Teeb tõste- ja teisaldamistöödeks vajalikke troppimistöid. 8. Käitleb ehitusjäätmeid vastavalt juhistele. 9. Oskab lugeda ja saab aru ehitusjoonistest ja projektdokumentatsioonist. Määratleb vajadusel tööks vajalikud materjalid ja materjalide mahud. 10. Kasutab oma töös ergonoomilisi, energiasäästlikke ja ohutuid töövõtteid ning isikukaitsevahendeid, järgides kõikides tööprotsessietappides töötervishoiu-, keskkonnahoiu-, tööohutusnõudeid (sh tööaluste (väiketellingute) - ja ohutuspiirete paigaldamine, tagab töökoha valgustatuse, järgib ohutusnõudeid töötamisel tõstemehhanismide haardealas). 11. Tegutseb õnnetusjuhtumi korral vastavalt kokkulepitud juhistele, kutsub professionaalse abi ja teatab õnnetusjuhtumist tööandja poolt määratud tööohutuse eest vastutavale isikule. 12. Tugineb oma töös algteadmistele energiatõhususest, külmatehnikast ja ehitusfüüsikast (sh soojusisoleerimine, niiskuse- ja hüdroisoleerimine) ning lähtub keskkonna tingimustest.

B.3 Kompetentsid	
B.3.1 Hoonesiseste vee- ja kanalisatsioonisüsteemide paigaldamine	**EKR tase 4**
Tegevusnäitajad 1. Mõõdab, lõikab ja painutab torusid, kasutades selleks käsi- ja elektrilisi tööriistu või masinaid. 2. Määratleb ja märgistab läbiviikude asukohad. Teeb ja vormistab torude ja toruliitmike jaoks vajalikud läbiviigud, kasutades selleks elektrilisi- ja käsitööriistu. 3. Teeb torulõikeid ning paigaldab torusid ja liitmikke, kasutades selleks ette nähtud abivahendeid, aineid ning seadmeid. Ühendab torusid keevituse, pressimise, keermestamise jm abil. 4. Paigaldab torustikule vajalikud kandurid, kasutades elektrilisi- ja käsitööriistu järgides projektdokumentatsiooni ja torupaigaldusjuhendit.	

5. Paigaldab vee-, kanalisatsiooni- ja tuletõrjeveetorustikke, uuendab või täiustab olemasolevat süsteemi ja ühendab paigaldatava süsteemi tsentraalse süsteemiga, järgides projektdokumentatsiooni. 6. Veendub, et torustik on kinnitatud ja paigaldatud vastavalt projektdokumentatsioonile. Survestab torustikke vastavalt projektdokumentatsioonile. 7. Isoleerib paigaldatud torustiku, lähtudes projektdokumentatsioonist. 8. Paigaldab sanitaartehnilisi seadmeid (valamud, segistid, WC-potid, boilerid, vannid, dušinurgad, tuletõrjekapid jne), kodutehnikat (nõudepesumasinad, pesumasinad jne) ja basseinitehnikat, lähtudes tööülesandest ja seadmete paigaldusjuhendist. 9. Paigaldab vee- ja reoveetöötlusseadmeid (nt filtrid, rasva- ja mudakogujad jne), lähtudes tööülesandest ja seadmete paigaldusjuhendist. 10. Koostab ja paigaldab veesüsteemide sõlmi (nt veemõõdu-, rõhu reguleerimise, tuletõrjevee- jm sõlmed) ja sõlmede juurde kuuluvaid seadmeid. 11. Koostab ja paigaldab hoonesiseseid drenaaži- ja reoveepumplaid, lähtudes tööülesandest, paigaldusjuhendist ja projektdokumentatsioonist.

B.3.2 Kinnistusiseste välistrasside ja rajatiste ehitamine	**EKR tase 4**
Tegevusnäitajad 1. Rajab kraavkaevikusse torustiku paigaldamiseks vajaliku liivaluse vastavalt projekteeritud kõrgusmärkidele ja ettenähtud torukalletele, olles eelnevalt veendunud kraavkaeviku ohutuses. 2. Koostab ja paigaldab kinnistusisese torustiku (veevarustus, reovee-, sadevee- ja tehnoloogiline kanalisatsioon, drenaaž), lähtudes tööülesandest ja projektdokumentatsioonist. 3. Paigaldab kinnistusisesele välisveetorustikule vajalikud seadmed (nt siibrid, hüdrandid, kaevud, hargmikud jne), lähtudes projektdokumentatsioonist. 4. Paigaldab kinnistusisesele kanalisatsioonitorustikule vajalikud seadmed (nt õli- ja liivapüüdurid, kogumismahutid, imb- ja filterväljakud, pumplad, reovee-, ja tehnoloogiline kanalisatsioon jne), lähtudes projektdokumentatsioonist. 5. Paigaldab kinnistusisestele sadevee- ja drenaažitorustikele vajalikud seadmed (kaevud, pumplad, imb- ja filterväljakud jne), lähtudes projektdokumentatsioonist. 6. Survestab torustikke vastavalt projektdokumentatsioonile. 7. Katab torustiku kohaliku peeneteralise pinnasega.	

B.3.3 Vee- ja kanalisatsioonisüsteemide ja -seadmete remondi- ja hooldustööde tegemine	**EKR tase 4**
Tegevusnäitajad 1. Teeb vee- ja kanalisatsioonisüsteemide hooldustöid, lähtudes hooldusjuhenditest ja tööülesandest. 2. Lokaliseerib vee- ja kanalisatsioonavariisid, lähtudes oma tegevuses hetkeolukorrast, oma pädevuse piiridest, seadmete ja süsteemide hooldus- ja kasutusjuhenditest ning tööülesandest. Tagab avarii lokaliseerimise käigus võimalike kahjude minimeerimise. 3. Teeb vee- ja kanalisatsioonisüsteemide remonditöid (torustike läbipesemine, liitmike, muhvide jne vahetamine, süsteemi seadmete asendamine jne), lähtudes tööülesandest ja hooldusjuhendist.	

B.3.4 Madalama tasemega veevärgilukkseppade nõustamine ja juhendamine	**EKR tase 4**
Tegevusnäitajad 1. Juhendab madalama kvalifikatsiooniga kolleege, pakub tuge tekkinud probleemide ja küsimuste lahendamisel; aitab tõsta juhendatava töö kvaliteeti, õpetades vajalikke ja kasulikke töövõtteid. 2. Jälgib juhendatava töö kvaliteeti ja kehtestatud nõuetest kinnipidamist. 3. Annab juhendatavale selgesõnaliselt ja õigeaegselt tagasisidet tema tegevuse kohta.	

C-osa
ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	22-14122021-1.2.1/3k

2. Kutsestandardi koostajad	Indrek Peterson, Eesti Ehitusettevõtjate Liit Margus Keerutaja, AS Sovek Ago Rehandi, OÜ Viljandi Õhumeister Jüri Naumov, AS Clik Kalmer Kollom, Tartu Kutsehariduskeskus Alar Suurväli, Eesti Soojuspumba Liit Raido Malõshev, Eesti Soojuspumba Liit Marko Ranniku, Samtec OÜ
3. Kutsestandardi kinnitaja	Arhitektuuri, Geomaatika, Ehituse ja Kinnisvara Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	40
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	14.12.2021
6. Kutsestandard kehtib kuni	05.05.2027
7. Kutsestandardi versiooni number	3
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	7126 Torulukksepad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	4
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Water system technician, EstQF Level 4
C.3 Lisad	